

30 Ιουνίου, 1990

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΑΡΑΚΗΣ & ΥΙΟΣ ΛΤΔ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

1. ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ,
2. ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,
3. ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 576/89)

5 Προσφορές — Κατακύρωση — Καθιερωμένα κριτήρια για κατακύρωση προσφορών — Με την επιφύλαξη τήρησης της αρχής για χρηστή διοίκηση, δεν υπάρχει υποχρέωση για κατακύρωση της χαμηλότερης προσφοράς — Η κρίση του διοικητικού οργάνου καθορίζεται και με βάση άλλα κριτήρια όπως η φερεγγυότητα του προσφοροδότη και η ικανότητά του να εκτελέσει το έργο.

10 Προσφορές — Διαδικασία — Αξιολόγηση κριτηρίων — Όλα τα στοιχεία πρέπει να τίθενται ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού οργάνου — Δεν υπάρχει υποχρέωση για κλήση της αιτήτριας εταιρείας σε προφορική αμρόαση.

15 Οι προσφορές που προκηρύχθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων αφορούσαν την εκτέλεση χωματοργικών έργων στο δρόμο του χωριού Βάσας από τον κύριο δρόμο Ερήμης - Μανδριών. Η προσφορά της αιτήτριας εταιρείας, αν και ήταν η χαμηλότερη μεταξύ πέντε άλλων προσφορών, δεν κατακυρώθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών λόγω των εισηγήσεων του Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, οι οποίες ανέφεραν ότι
20 έγιναν καθυστερήσεις στην εκτέλεση άλλων δύο έργων του δημοσίου, τα οποία είχε αναλάβει η ίδια εταιρεία. Η αιτήτρια εταιρεία συζήτησε το θέμα με εκπροσώπους του Τμήματος Δημοσίων Έργων, οι οποίοι έθεσαν ενώπιον του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών όλα τα στοιχεία που αφορούσαν την υπόθεση για αξιολόγηση.

Ο δικηγόρος της αιτήτριας εταιρείας εισηγήθηκε ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών όφειλε να την καλέσει ενώπιόν του για να ακούσει τις απόψεις της πριν πάρει την απόφασή του.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή και αποφάνθηκε ότι:

5

Τόσο η θέση του Διευθυντή και των λειτουργών του αρμόδιου τμήματος, όσο και οι απόψεις της εταιρείας, ήταν ενώπιον του Συμβουλίου το οποίο τις αξιολόγησε δίνοντας τη δέουσα βαρύτητα στο περιεχόμενό τους. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών δεν είναι δικαστική αρχή ή πειθαρχικό συμβούλιο για τη διεξαγωγή έρευνας ως προς το κατά πόσο οι θέσεις του τμήματος Δημοσίων Έργων ήταν οι ορθές ή οι καθυστερήσεις οφείλονταν πράγματι στους λόγους που πρόβαλε η αιτήτρια εταιρεία. Συνεπώς δεν είχε καμιά υποχρέωση να ακούσει τις απόψεις της αιτήτριας εταιρείας πριν από τη λήψη της επίδικης απόφασης.

10

15

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Προσφυγή.

20

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών με την οποία η προσφορά για την εκτέλεση χωματουργικών έργων στο δρόμο του χωριού Βάσα κατακυρώθηκε στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο αντί στους αιτητές.

25

A. Σ. Αγγελίδης, για τους Αιτητές.

A. Ευαγγέλου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

30

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Στις 8.6.89 το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων προκήρυξε μειοδοτικό διαγωνισμό - προσφορές - για την εκτέλεση χωματουργικών έργων στο δρόμο του χωριού Βάσας από τον κύριο δρόμο Ερήμης-Μανδριών. Ανταποκρίθηκαν 5 προσφοροδότες, μεταξύ των οποίων και η αιτήτρια εταιρεία, της οποίας η προσφορά ήταν και η χαμηλότερη. Πιο συγκεκριμένα, η προσφορά της ήταν για ποσό £24.786 ενώ της επόμενης πιο χαμηλής προσφοράς, που δόθηκε από την εταιρεία "Φοίνιξ Κονστράξιον Ατδ", £32.890. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς στην εταιρεία "Φοίνιξ", η δε αιτήτρια εταιρεία ειδοποιήθηκε προφορικά στις 29.7.89 από το γραμματέα του Συμβουλίου για την απόφασή του, η οποία και προσβάλλεται με την

35

40

παρούσα προσφυγή.

Είναι παραδεκτό γεγονός πως ο λόγος για τον οποίο δεν κατα-
κυρώθηκε η προσφορά στην αιτήτρια εταιρεία, είναι γιατί το Συμ-
5 βούλιο Προσφορών έλαβε υπόψη του τις γραπτές εισηγήσεις και πα-
ρατηρήσεις του Διευθυντή Τμήματος Δημοσίων Έργων (Παράρτη-
μα Γ), που αφορούν την αποτυχία της να συμμορφωθεί με τους
όρους συμβολαίων που υπέγραψε με το δημόσιο σε δύο άλλες περι-
10 πτώσεις. Συγκεκριμένα: (α) Την καθυστέρηση της εκτέλεσης των χω-
ματουργικών εργασιών και οχετών στο δρόμο Ερήμης-Μανδριών,
έργο που της κατακυρώθηκε στις 5.5.87 και έπρεπε να αποπερατω-
θεί τον Οκτώβριο 1988, και (β) την καθυστέρηση στην έναρξη των
εργασιών στο δρόμο Λάγιας-Βάβλας, όπου παρατηρήθηκε ότι και
το πρόγραμμα εργασίας της εταιρείας δεν ήταν ικανοποιητικό.

15 Όταν οι εισηγήσεις του Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων
Έργων απεστάλησαν στο Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών,
αποφασίστηκε να αναβληθεί το θέμα της εξέτασης των επίδικων
προσφορών για να κληθούν η αιτήτρια εταιρεία και οι τεχνικοί
20 λειτουργοί του τμήματος για παραπέρα διευκρινίσεις πάνω στο
ζήτημα που ήγειρε ο Διευθυντής. Είναι γεγονός ότι στις 26.7.89
πραγματοποιήθηκε συνάντηση της αιτήτριας εταιρείας με εκ-
πρόσωπο του Τμήματος Δημοσίων Έργων στο γραφείο του
γραμματέα του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών. Κατά τη
25 συνάντηση αυτή οι λειτουργοί του τμήματος δημοσίων έργων
αναφέρθηκαν στις καθυστερήσεις που παρατηρούντο στο έργο
Ερήμης-Μανδριών, τις οποίες όμως η αιτήτρια εταιρεία αντέ-
κρουσε. Εξέθεσε μάλιστα τις απόψεις της σε επιστολή, ημερ.
27.7.89, προς τον ίδιο τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων.

30 Το όλο θέμα εξετάστηκε σε συνεδρία του Κεντρικού Συμβου-
λίου Προσφορών στις 28.7.89, στο οποίο αναφέρθηκε από λει-
τουργό του Τμήματος Δημοσίων Έργων ότι το έργο για τις χω-
ματουργικές εργασίες στο δρόμο Ερήμης-Μανδριών θα έπρεπε
35 να είχε αποπερατωθεί τον Οκτώβρη του 1988, ενώ μέχρι την ημε-
ρομηνία της συνεδρίασης ακόμα συνεχιζόταν. Πρόσθετα, έγινε
αναφορά και στην καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην έναρξη
της κατασκευής γέφυρας και οχετών στο δρόμο Οράς-Χοιρο-
κοιτίας, το δε πρόγραμμα της όλης εργασίας δεν κρινόταν ικα-
40 νοποιητικό και η καθυστέρηση δεν μπορούσε να καλυφθεί.

Μετά από τα πιο πάνω, το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών
αποφάσισε να αναθέσει το έργο στο δεύτερο προσφοροδότη,
αποκλείοντας την αιτήτρια εταιρεία εφόσον ακόμα δεν είχε τε-

λειώσει, όπως η υποχρέωσή της, τα έργα που ανέλαβε.

Στον 7ον όρο των προσφορών, παρότι αναφέρεται ότι θα επιλεγεί η χαμηλότερη κατ' αξιολόγηση προσφορά, αυτό τίθεται υπό την αίρεση ότι ο εργοδότης έχει το δικαίωμα απόρριψης οποιασδήποτε προσφοράς. Ασκώντας βέβαια το δικαίωμα τούτο, το διοικητικό όργανο δε νομιμοποιείται σε κατάχρηση αυτής της εξουσίας, αλλά στην άσκηση χρηστής διοίκησης βάσει των γνωστών κανόνων διοικητικού δικαίου. Είναι δε νομολογιακά καθιερωμένο πως η κρίση του οργάνου σχετικά με την κατακύρωση προσφορών, δεν περιορίζεται μόνο στο στοιχείο της οικονομικότερης για το δημόσιο προσφοράς αλλά και στα υπόλοιπα στοιχεία που το συνθέτουν, όπως π.χ. η φερεγγυότητα του προσφοροδότη και η δυνατότητα και ικανότητά του να εκτελέσει το έργο.

Το πιο σοβαρό παράπονο του δικηγόρου της αιτήτριας εταιρείας είναι πως το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, μετά που τέθηκαν ενώπιόν του οι σχετικές εισηγήσεις του Διευθυντή Δημοσίων Έργων, αποφάσισε να κληθεί η ίδια και οι τεχνικοί του Τμήματος Δημοσίων Έργων για εξέταση του ζητήματος. Αυτό όμως δεν έγινε ενώπιον του ίδιου του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών. Πραγματοποιήθηκε μόνο συνάντηση στις 26.7.89 της αιτήτριας εταιρείας με εκπροσώπους του Τμήματος Δημοσίων Έργων στο γραφείο του γραμματέα του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, όπου και συζητήθηκε το ζήτημα. Προτού όμως πάρει την επίδικη απόφαση, το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών δεν κάλεσε ενώπιόν του την αιτήτρια για να ακούσει τις απόψεις της.

Είμαι της γνώμης πως το γεγονός αυτό δεν καθιστά την επίδικη απόφαση προσβλητή. Έργο του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών ήτο να εξετάσει τις προσφορές που είχε ενώπιόν του και να αποφασίσει, με γνώμονα το όφελος του δημόσιου συμφέροντος, σε ποίο θα ανέθετε το έργο. Για να πάρει δε την ορθή απόφαση, πολύ δικαιολογημένα, ζήτησε να έχει ενώπιόν του όλα τα στοιχεία που αφορούσαν την υπόθεση για αξιολόγηση.

Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών δεν είναι δικαστική αρχή, ή πειθαρχικό συμβούλιο ενώπιον του οποίου θα διεξήγετο έρευνα για να καταλήξει σε συμπέρασμα κατά πόσο οι θέσεις του Τμήματος Δημοσίων Έργων ήταν ορθές, ή αν οι καθυστερήσεις οφειλόntonταν πράγματι στους λόγους που πρόβαλλε η αιτήτρια και που αναφέρονται στην επιστολή της προς τον Υπουργό "τεχμ.στ". Τόσο η θέση του Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων και των λειτουργών του, όσο και οι απόψεις της αιτήτριας εταιρείας, ήσαν ενώπιον

του Συμβουλίου, το οποίο και εδικαιούτο να τις αξιολογήσει δίδοντας τη δέουσα βαρύτητα στο περιεχόμενό τους. Δεν είχε καμιά υποχρέωση να ακούσει προφορικά πάνω στο ζήτημα την αιτήτρια εταιρεία. Η απόφαση του Συμβουλίου δεν πάσχει γιατί πάθηκε σύμφωνα με τις καθιερωμένες αρχές του δικοικητικού δικαίου.

Υπό τις περιστάσεις, κρίνω πως δεν ευσταθεί οποιοσδήποτε από τους λόγους που προβάλλει ο δικηγόρος της αιτήτριας εναντίον της επίδικης απόφασης. Η προσφυγή επομένως απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της.

Τελειώνοντας προσθέτω τα εξής: Οι αναφορές για τον πλημμελή τρόπο εργασίας μιας άλλης εταιρείας, η οποία στο μεταξύ διαλύθηκε και στην οποία διευθυντής ήταν το ίδιο πρόσωπο που είναι σήμερα διευθυντής της αιτήτριας εταιρείας, είναι άσχετες με την παρούσα υπόθεση. Το υλικό αυτό δεν ελήφθη υπόψη από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, το ίδιο δε ισχύει και για το αποτέλεσμα της παρούσας προσφυγής.

20

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.